

Länsstyrelsen i Örebro län
Miljöprövningsdelegationen
702 11 Örebro

Datum
2025-12-15
Utfärdad av

Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

Vår referens
Terése Riddersand
Er referens

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till utökning av antal skott för civilt skjutfält med provningsverksamhet, vid Saab Bofors Test Center AB, Bofors skjutfält, Örebro län

Sökande: Saab Bofors Test Center AB

Ansökans
omfattning

Ansökan om nytt tillstånd enligt miljöbalken för civilt skjutfält, inom Bofors skjutfält i Karlskoga, Nora och Örebro kommuner, Örebro län, innefattande provningsverksamhet enligt verksamhetsbeskrivning i miljökonsekvensbeskrivningen.

Saab Bofors Test Center AB (nedan *SBTC* eller *bolaget*), ansöker om ett nytt tillstånd enligt miljöbalken för civilt skjutfält med provningsverksamhet på Bofors skjutfält, i huvudsaklig överensstämmelse med denna ansökan och bifogad miljökonsekvensbeskrivning.

SBTC har bedrivit sin verksamhet inom Bofors skjutfält sedan 1999-01-01, först under namnet Bofors Test Center AB och efter namnändringen år 2001 under nuvarande namn. Bolaget övertog 1999 verksamheten, som dessförinnan (fr o m 1991) bedrevs av Swedish Ordnance – FFV Bofors AB med organisationsnumret 555267–9455 (1996 namnändrat till Bofors AB). Före år 1991 bedrevs skjutfältsverksamheten av AB Bofors med organisationsnumret 556111–5477.

SBTC ägs till:

- 61 % av Saab Dynamics AB, org nr 556264–6074
- 30 % av BAE Systems Bofors AB, org nr 556204–1904
- 9 % av EURENCO Bofors AB, org nr 556267–9372

Saab Bofors Test Center AB

Postadress
Box 418
SE-691 27 Karlskoga
Sweden
www.testcenter.se

Besöksadress
Bofors Skjutfält 201
Karlskoga
exp@testcenter.se

Telefon
+46 586 680 00
Fax
+46 586 681 99

Styrelsens säte
Karlskoga

Organisationsnummer
556035-3558
VAT No
SE556035355801

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

Innehållsförteckning

1	Sökande – administrativa uppgifter	3
2	Skäl för bolagets ansökan	5
3	Yrkanden och förslag till villkor m.m.	7
3.1	Yrkanden	7
3.2	Förslag till villkor	8
3.3	Åtaganden	10
3.4	Kommentarer och motiv till föreslagna villkor	10
4	Tidigare prövning	11
5	Nuvarande och sökt provningsverksamhet	12
5.1	Historik & bakgrund till ansökan	12
5.2	Nuvarande förhållanden och planerad verksamhet	14
5.3	Ansökt verksamhet	15
6	Lokalisering	16
6.1	Alternativ lokalisering	18
7	Miljökonsekvensbeskrivning	18
7.1	Sammanfattning	20
7.2	Miljöförbättrande åtgärder sedan 2022	21
8	Säkerhet	22
9	Miljöbalkens allmänna hänsynsregler	22
10	Förslag till kontroll av verksamheten	23
11	Samråd	23
12	Skäl för verkställighetsförordnande med mera	24
13	Förslag till tidplan	24
14	Övrigt	25

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583**1 Sökande – administrativa uppgifter**

SBTC bedriver prov- och destruktionsverksamhet inom Bofors skjutfält som sträcker sig över tre kommuner, Karlskoga, Nora och Örebro.

Sökande	Saab Bofors Test Center AB
Organisationsnummer	556035–3558
Besöksadress	Bofors skjutfält 201
Postadress	Box 418, 691 27 Karlskoga
Telefonnummer	0586 – 680 00
Kontaktpersoner	Anders Hultman, VD, tel: 0586 - 68100 Terése Riddersand, Miljö- & kvalitetschef, tel: 0586 - 68008

Uppgifter om anläggningen:

Platsnamn	Bofors Test Center (Bofors skjutfält)
Ort där anläggningen finns	Karlskoga
Kommun	Karlskoga, Nora och Örebro kommuner
Län	Örebro
Fastighetsbeteckning	Innanför skjutfältsgränsen belägna fastigheter: Bofors Skjutfält 4:2 och 4:5, Hovmanstorp 2:1, Tolsboda 2:4, Nora Stads Öken 1:1, Bocksboda 1:3, Gamla Pershyttan 5:13 och 3:18, Nya Pershyttan 2:6, Utterbäck 1:4
Fastighetsägare	Saab Bofors Test Center AB, Wikers AB och Niklas Eriksson (Nya Pershyttan 2:6)
Plats-/anläggningsnummer	1883–104
Huvudbransch	92.10 Civilt skjutfält

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

Övriga branschkode	24.47 Tillverkning av ammunition yrkesmässigt i icke-industriell skala.
Tillståndsgivande myndighet	Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Örebro län (nedan <i>MPD</i>)
Nuvarande tillstånd	MPD beslut 2022-06-10 dnr: 551-7340-2021, samt ändringar av villkor 4, 6 och 22 enligt Mark- och miljödomstolens vid Nacka tingsrätt (nedan MMD) dom 2025-03-14 i mål nr M 5416–24
Tillsynsmyndighet	Länsstyrelsen Örebro län (nedan <i>tillsynsmyndigheten</i>)
Miljöledningssystem	ISO 14 001
Omfattas av industri-utsläppsförordningen 2013:250	Nej
Omfattas av Seveso-lagstiftning	Ja, verksamheten omfattas av högre kravnivån enligt Seveso (p g a destruktionsdelen som numera omfattas av ett särskilt tillstånd), se MPD beslut 2020-12-22 i ärende 551-5366-2020.

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

2 Skäl för bolagets ansökan

I februari 2022 inledde Ryssland en provocerad och fullskalig invasion av Ukraina, vilket drastiskt förändrade det sedan lång tid rådande geo- och säkerhetspolitiska läget i vår närregion. I april 2024 beskrev Försvarsberedningen det säkerhetspolitiska läget som det allvarligaste sedan andra världskrigets slut.¹ Vid denna bedömning har Försvarsberedningen inte enbart tagit hänsyn till kriget i Ukraina, utan även till Kinas maktanspråk och utvecklingen i Mellanöstern. Försvarsberedningen är inte ensam om sin bild av det säkerhetspolitiska läget. Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten, Försvarets radioanstalt och Säkerhetspolisen har samtliga i sina årsrapporter beskrivit ett bestående allvarligt säkerhetspolitiskt läge och ökad osäkerhet, men också en försämrad bild av Sverige i omvärlden.²

När kriget i Ukraina satte fokus på betydelsen av en välfungerande försvarsförmåga har det konstaterats att årtal av nedrustning av det svenska totalförsvaret snabbt behöver återställas i syfte att uppnå en förbättrad svensk försvarsförmåga i händelse av kris eller krig. Sedan dess har omfattande resurser lagts på att återuppbygga och stärka det svenska totalförsvaret och försörjningsberedskapen. Inte minst kan nämnas Sveriges inträde i försvarsalliansen Nato, vid sidan av andra nya och redan befintliga bilaterala försvarssamarbeten med exempelvis USA³ och Finland⁴. Inträdet i Nato ställer ytterligare krav på en stark nationell försvarsförmåga, inte enbart för att bidra till det nationella försvaret utan även till det kollektiva Natoförsvaret.

För att vapen och ammunition ska kunna levereras till slutkund är det helt nödvändigt att produkterna kan testas före leverans. Försvarsindustrin i Europa har sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina generellt ökat kapaciteten med mellan fyra och sex gånger under de senaste tre åren. Sverige är inget undantag. Det innebär att kapaciteten för provning av vapen och ammunition måste öka med ungefär motsvarande faktor för att provning inte ska bli en flaskhals i leveranskedjan.

SBTC bedriver kvalificerad provningsverksamhet av vapen och ammunition inom explosivämnesområdet på Bofors skjutfält. SBTC bedriver redan sin verksamhet med maximal kapacitet enligt gällande tillstånd. Begränsningarna i nuvarande miljötillstånd innebär uppenbara svårigheter att tillgodose såväl Sveriges som EU:s/NATO:s behov av militär utrustning.

Det finns i dagsläget ett mycket begränsat antal skjutfält av den storlek och med den kapacitet som SBTC bedriver vid Bofors skjutfält inom Sverige och i Europa. Att det ska vara möjligt att etablera liknande verksamheter på en alternativ plats i Sverige bedöms som mycket osannolikt och även om en sådan plats mot förmodan skulle hittas skulle det ta mycket lång tid att ta den i drift.

Tidsfaktorn för att få till stånd ansökt verksamhet är i detta sammanhang av *synnerligen* stor betydelse. Europas upprustning samt det pågående kriget i Ukraina kräver en kapacitetsökning hos försvarsindustrin "här och nu". Den svenska överbefälhavaren uttalade så sent som den 19 november 2025 att Ryssland troligen kommer att testa Natos försvarsgaranti "mycket snart", och att ett ryskt angrepp mot de baltiska staterna eller någon annanstans i Europa kan ske "när som helst".⁵ Tidsfaktorn har bedömts bli än mer allvarlig när den militära transatlantiska länken försämrats med den nya administrationen i USA. Uttalanden från USA:s högsta statsledning,

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

inklusive landets senast meddelade nationella säkerhetsstrategi⁶, visar på en isolationistisk målbild, där viljan att stötta Europa militärt är starkt avtagande. I en situation där Europa måste axla ett större eller hela det militära ansvaret för sitt närområde är uppskalningen av såväl produktions- som testkapaciteten i Europa synnerligen brådskande, härvid hänvisas till bifogat yttrande från Försvarets materielverk (nedan *FMV*), bilaga C⁷.

SBTC:s ansökan om utökad verksamhet vid Bofors skjutfält kan på ett konkret sätt bidra till att stärka den svenska och den europeiska försörjningsberedskapen och försvarsförmågan.

¹ Ds 2024:6 Stärkt försvarsförmåga – Sverige som allierad, s. 99.

² Ds 2024:6, s. 29.

³ Prop. 2023/24:141 Avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater.

⁴ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/forsvarssamarbetet-sverige-finland/>

⁵ <https://www.politico.eu/article/russia-prepared-to-take-enormous-strategic-risks-to-test-nato-top-swedish-general-michael-claesson-warns/>, publicerad 19 november 2025. Översättningen från engelska är bolagets egna.

⁶ <https://whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/12/2025-National-Security-Strategy.pdf>

⁷ Obs att sekretess åberopas för bilaga C med stöd av 19 kap. 3 § Offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400)

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

3 Yrkanden och förslag till villkor m.m.

3.1 Yrkanden

1. SBTC yrkar att MPD ska lämna bolaget tillstånd enligt miljöbalken till att på fastigheterna Bofors Skjutfält 4:2 och 4:5, Hovmanstorp 2:1, Tolsboda 2:4, Nora Stads Öken 1:1, Bocksboda 1:3, Gamla Pershyttan 5:13 och 3:18, Nya Pershyttan 2:6, Utterbäck 1:4, inom Karlskoga, Nora, och Örebro kommuner bedriva provningsverksamhet inom Bofors skjutfält med upp till tio ytterligare fasta provplatser för skjutning med grov-, mellan och finkalibrig ammunition enligt följande:
 - upp till 75 000 skott per år av mellan- och grovkaliber varav maximalt 20 000 skott av grovkaliber,
 - finkaliber utan begränsning av antal skott, samt-
 - Kaliberindelningen görs enligt följande:
Finkaliber: < 20 mm, inklusive granattillsatser till finkalibervapen och granatsprutor
Mellankaliber: 20 - 89 mm, inklusive 120 mm granatkastare
Grovkaliber: > 89 mm, undantag 120 mm granatkastare
2. SBTC yrkar vidare att fortsatt tillstånd ska lämnas till annan provningsverksamhet på Bofors skjutfält såsom provning av missiler och luftburna vapen samt bemannade och obemannade flygfarkoster, dels provningsverksamhet avseende minor, minröjare, verkans- och stridsdelar, handeldvapen samt delsystem och komponenter, samt provningsverksamhet för undersökning av miljötålighet, brandutveckling, aerodynamik och materialpåverkan vid brand, transportklassningsprov av explosiva varor m m på samma sätt som i nuvarande verksamhet.
3. SBTC yrkar vidare att tillstånd ska lämnas att i anslutning till provningsverksamheten inom skjutfältet, i erforderlig omfattning, förrådshålla explosivämnen och färdigställa provmaterial för verksamheten, samt även i mindre skala tillverka material som används i provverksamheten, samt referensammunition för försäljning.
4. Slutligen yrkar SBTC:
 - a. att den till ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen godkänns, samt
 - b. att tillståndet ska få tas i anspråk enligt 22 kap 28 § miljöbalken även om beslutet inte vunnit laga kraft.

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

3.2 Förslag till villkor

SBTC hemställer att följande villkor föreskrivs för den ansökta verksamheten:

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten i huvudsak bedrivas i enlighet med vad bolaget angivit i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Skjut- och nedslagsplatser ska väljas så att bullerstörningarna av skjutverksamheten i möjligaste mån begränsas.
3. Skjutplats Övre/Nedre får endast användas för skjutning med grovkaliber när det är påkallat av provets kravspecifikation (t ex maximal skjutlängd, behovet av särskild mätutrustning eller filmning mot uppbyggd bakgrund), eller demonstration, dock högst 30 dagar per år.
4. Skjutverksamheten ska i huvudsak bedrivas dagtid helgfri måndag till fredag kl. 07.00-19.00. Bullret får under kvällstid och nattetid (kl. 19.00 – 07.00) samt dagtid på lördagar, söndagar och helgdagar (kl. 07.00-19.00) inte ge upphov till högre beräknade maximala ljudnivåer vid bostäder än 95 dB(C) för mellan- och grovkalibrig ammunition samt 65 dB(A) för finkalibrig ammunition. Bullrande verksamhet i samband med provning under kvällar, nätter, samt dagtid på lördagar, söndagar och helgdagar, som överskrider ovanstående värden, får endast ske i undantagsfall, när det är påkallat av särskilda skäl. Bullrande verksamhet i samband med provning under kvällar, nätter samt dagtid på lördagar, söndagar och helgdagar, som överskrider ovanstående värden, får oaktat skäl endast ske högst 20 kvällar och 10 lördagar/söndagar/helgdagar (dagtid) under ett kalenderår. Under en kalendermånad får maximalt 4 lördagar/söndagar/helgdagar och 8 kvällar (kl. 19.00-22.00) nyttjas för bullrande provning som överskrider dessa beräknade värden.
5. Bolaget ska fortlöpande informera närboende om förväntade bullerstörningar.
6. Information till tillsynsmyndighet och allmänhet ska ske i förväg gällande skjutverksamhet som planeras pågå kvälls- och nattetid samt lördagar/söndagar/helgdagar.
7. Provningar, av betydelse från miljösynpunkt, som ej tidigare har bedrivits inom skjutfältet eller förändringar av betydelse av befintliga provningsmetoder, nya permanenta provplatser och målområden ska föregås av en anmälan till tillsynsmyndigheten, som har möjlighet att föreskriva att nödvändiga skyddsåtgärder ska vidtas.
8. Bolaget ska fortlöpande undersöka möjligheterna att begränsa av skjutverksamheten orsakade bullerstörningar för närboende och rapportera resultatet i bolagets årliga miljörapport.

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

9. Bolaget ska fortlöpande undersöka ljudnivåerna från provskjutning. Långtidsmätningar av ljud bör utföras hos de närboende som förväntas vara mest exponerade. Bolaget ska vidare rapportera in resultaten i bolagets årliga miljörapport.
10. Bolaget ska fortlöpande följa föroreningssituationen som provningsverksamheten ger upphov till. Vid behov ska åtgärder vidtas för att hindra uppkomsten, eller konsekvenserna/spridningen av föroreningar.
11. Bolaget ska vidta åtgärder för att kontinuerligt omhänderta oexploderad ammunition från pågående verksamhet och oexploderad ammunition som drivs upp till ytan med åren. Arbetet och dess resultat ska årligen redovisas i miljörapporten.
12. Flytande kemikalier och flytande farligt avfall ska förvaras på tät invallad yta där invallningen rymmer den största enskilda förvarade volymen plus 10 % av den maximalt förvarade volymen inom invallningen. Sker lagringen utomhus ska lagerplatsen vara försedd med tak eller regnskydd samt vara skyddad för påkörning. Avsteg från detta krav kan för viss flytande kemikalier och flytande avfall medges av tillsynsmyndigheten efter det att bolaget genom en riskanalys visat att likvärdiga skyddsåtgärder kan vidtas. Riskanalysen ska utföras med vedertagen metod.
13. Utrustning för sanering av eventuellt läckage eller spill ska finnas lättillgängligt vid lagring eller hantering av kemiska produkter och avfall.
14. Utrustning för brandbekämpning ska finnas lätt tillgänglig och i erforderlig omfattning.
15. Vid förrådshållning ska explosivämnen förvaras väl uppmärkt på torr och mot omgivningen tät plats, så att eventuellt läckage inte kan förorena omgivningen. Förvaringen ska ske så att det inte föreligger någon risk att sinsemellan reaktiva kemiska föreningar kan komma samman.
16. Ett område inom 15 meter från respektive förrådsbyggnad ska vara fritt från andra byggnader, torr vegetation och annat brännbart material.
17. Vibrationer till följd av verksamheten får i bostäder inte överstiga riktvärdet 4 mm/s som högsta hastighet i vertikalled, mätt i sockel på bottenvåning. Det angivna värdet ska kontrolleras genom mätning enligt svensk standard, för närvarande SS 460 48 66, vid behov samt på tillsynsmyndighetens begäran.
18. Luftstöt vågen till följd av verksamheten får vid bostäder inte överstiga riktvärdet 120 Pa, uttryckt som frifältsvärde. Det angivna värdet ska kontrolleras genom mätning enligt svensk standard, för närvarande SS 02 52 10, vid behov samt på tillsynsmyndighetens begäran.
19. Område E får inte avlysas mer än 220 dagar per år. Vägen mellan Dalkarlsberg (N 6587250, E 492372, Sweref 99TM) och Villingsbergs skjutfält (N 6581992, E 493851, Sweref 99TM) ska hållas öppen för genomfart när ingen provning pågår.

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

20. Senast sex månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del upphör ska bolaget lämna in en plan för avveckling till tillsynsmyndigheten. Planen ska minst omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall från verksamheten samt förslag till undersökningar av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till.
21. Bolaget ska för tillståndets giltighet ställa en ekonomisk säkerhet till ett belopp om 6 000 000 kr som ska godkännas av tillståndsmyndigheten. Den utökade säkerheten ska ges in till Länsstyrelsen Örebro län senast 12 månader efter det att tillståndet har tagits i anspråk.

Bemyndiganden:

Bolaget föreslår att tillsynsmyndigheten ska bemyndigas att enligt 22 kap. 25 § tredje stycket jämte 19 kap. 5 § p. 9 miljöbalken besluta om de ytterligare föreskrifter om försiktighetsmått eller villkor som behövs i följande avseenden:

- nödvändiga skyddsåtgärder enligt villkor 7 och
- nödvändiga skyddsåtgärder kopplade till medgivna undantag enligt villkor 12

3.3 Åtaganden

1. Bolaget åtar sig att tillsammans med markägaren Wikers AB och i samråd med erforderlig bullerexpertis, undersöka hur skogen på skjutfältet kan brukas på ett alternativt sätt för att dämpa buller mot bostäder runt skjutfältet.
2. Bolaget åtar sig även att verka för att den ökade provningen med grovkaliber förläggs längre bort från Karlskoga tätort.

3.4 Kommentarer och motiv till föreslagna villkor

Föreslagna villkor motsvarar i huvudsak nuvarande villkor enligt gällande tillstånd från 2022 med tillägg av MMD:s dom om ändring av villkor 4 och 6 och 22.

Sammanslagning av villkor 4 och 22

Det av MMD föreskrivna villkor 22, är tidsbegränsat till den 31 mars 2030, och tillåter, oaktat skäl, att bullrande provning genomförs 20 kvällar (kl. 19.00 - 22.00) under ett kalenderår, dock högst 8 kvällar under en månad. SBTC har i ansökan slagit samman villkor 4 och 22 till ett nytt förslag till villkor 4, samt tagit bort tidsbegränsningen.

Motivet till att SBTC föreslår att tidsbegränsningen ska tas bort är att bolaget fortsatt har stort behov av flexibilitet att genomföra och avsluta planerade provskjutningar. Flexibilitet avseende tider är mycket viktigt för bolaget då pressen på försvarsindustrin är hög på grund av det oroliga omvärldsläget och av kraven på snabb leverans av vapen och ammunition. Leveranserna av vapen och ammunition är i sin tur avhängiga att produkterna kan testas före leverans. Att föreslå en lämplig tidsbegränsning är utifrån det nuvarande omvärldsläget och det

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

därtill kopplade behovet av flexibilitet mycket svårt. SBTC kan inte förutse att efterfrågan på försvarsmateriel kommer att minska inom överskådlig framtid (minst 15 år). SBTC anser därför att villkor 4 ska gälla tills vidare med motiveringen att det inte finns någon anledning att begränsa denna flexibilitet, som av bolaget endast kommer nyttjas om det verkligen behövs.

Justering av villkor 19

SBTC har utifrån säkerhet för allmänheten beslutat att föreslå ständig avlysning av områdena B-D i skjutfältets nordöstra del. Anledningarna till det är flera, bland annat följande.

- En ökad provning kommer sannolikt att ge upphov till fler blindgångare i terrängen i dessa områden som innehåller flera viktiga målytor. Rutiner medför att den absoluta majoriteten omhändertas men det går inte att garantera att samtliga återfinns.
- Förändring av riskområden kan ske under samma dag och risk finns då att utomstående kan befinna sig inom riskområdet för ett prov om områdena bara är stängda intermittent.
- Skjutfältet utgör ett industriområde och som sådant är det inte lämpligt att allmänheten får beträda det fritt.
- I och med ökad beläggning kommer underhållsarbetena av infrastrukturen på skjutfältet att öka sommartid och helger vilket gör det mindre lämpligt att beträda.

Justering av villkor 21

I samband med att bolaget ansöker om ett nytt tillstånd är det lämpligt att ställd säkerhet inflationsindexeras. Eftersom bolaget redan har en ställd säkerhet och justeringen inte är påkallad av någon ändrad riskbild anser bolaget att det räcker om den utökade säkerheten ges in till MPD senast 12 månader efter det att tillståndet har tagits i anspråk.

4 Tidigare prövning

Verksamheten är tidigare prövad enligt miljöbalken vid ett flertal tillfällen. Verksamhetens senaste tillstånd meddelades av MPD 2022-06-10, se ärende dnr: 551-7340-2021, [bilaga E1](#). Villkor 4, 6 och senare tillkomna villkor 22 i tillståndet har därefter ändrats efter dom i MMD 2025-03-14, se mål nr M 5416-24, [bilaga E2](#).

En sammanställning av tidigare fortfarande gällande beslut och domar avseende SBTC miljötillstånd återfinns i miljökonsekvensbeskrivningen, avsnitt 4.

Datum
2025-12-15

Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

5 Nuvarande och sökt provningsverksamhet

5.1 Historik & bakgrund till ansökan

SBTC bedriver kvalificerad provningsverksamhet på Bofors skjutfält sedan 1999. Provning görs av i huvudsak vapen och ammunition, men även en mindre del civila produkter, huvudsakligen inom explosivämnesområdet. Företaget genomför också destruktion av explosiva varor, men den verksamheten regleras av ett separat tillstånd (meddelat 2020-12-21).

Bofors skjutfält (bild 1) skapades 1913, och verksamheten ökade kraftigt i omfattning under världskrig och kapprustning fram till 1980-talet. Efter 1980-talet och fram till ca 2015 har försvarsmakterna i Europa i allmänhet och i Sverige i synnerhet befunnit sig under ständig minskning av volym och samma förhållande har givetvis även gällt inom försvarsindustrin.

Bild 1. Bofors respektive Villingsbergs skjutfält.

Denna trend har genom det försämrade säkerhetsläget nu vänt och Europa inklusive Sverige rustar upp igen. Aktiviteten i försvarsindustrin har åter ökat och därmed behovet av SBTC:s tjänster. Bolaget har tvingats till omfattande investeringar och anställningar för att klara det behov som det förändrade säkerhetspolitiska läget tvingat fram.

Den bedömning SBTC gjorde i de ansökningshandlingar som låg till grund för gällande tillståndet (22-06-10) var att nivån 25 000 skott varav 6000 grovkalibriga skulle täcka behovet minst intill 2030. Händelseutvecklingen gör att dessa volymer redan har begränsat bolagets verksamhet under 2025 (se bild 2).

SBTC ser nu att de förväntade verksamhetsvolymerna i framtiden innebär en ytterligare ökning. Försvarsindustrin i Europa har sedan Rysslands fullskaliga invasion i Ukraina år 2022 generellt ökat kapaciteten fyra till sex gånger. Att SBTC då behöver öka sin kapacitet med upp till en faktor tre är därför en direkt konsekvens av detta för att provningen inte ska bli en flaskhals i leveranskedjan.

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

Med maximal utbyggnad av skjutfältet genom byggnation av upp till tio nya fasta provplatser inom området bedömer SBTC att den maximala kapaciteten som kan uppnås inom Bofors skjutfält är 75 000 skott varav 20 000 grovkalibriga. En sådan volym förutsätter givetvis betydande investeringar, som SBTC tidigare inte ansett vara möjliga. Dagens säkerhetspolitiska situation gör dock dessa investeringar tvingande.

Ökningen utgörs av samma typ av verksamhet som bedrivs idag. Den förväntade ökningen illustreras i nedanstående diagram. Observera att ökningen kan behöva ske snabbare än vad som visas nedan samt att ansökt omfattning är nödvändig i sin helhet för att kunna genomföra nödvändiga investeringar och rekryteringar.

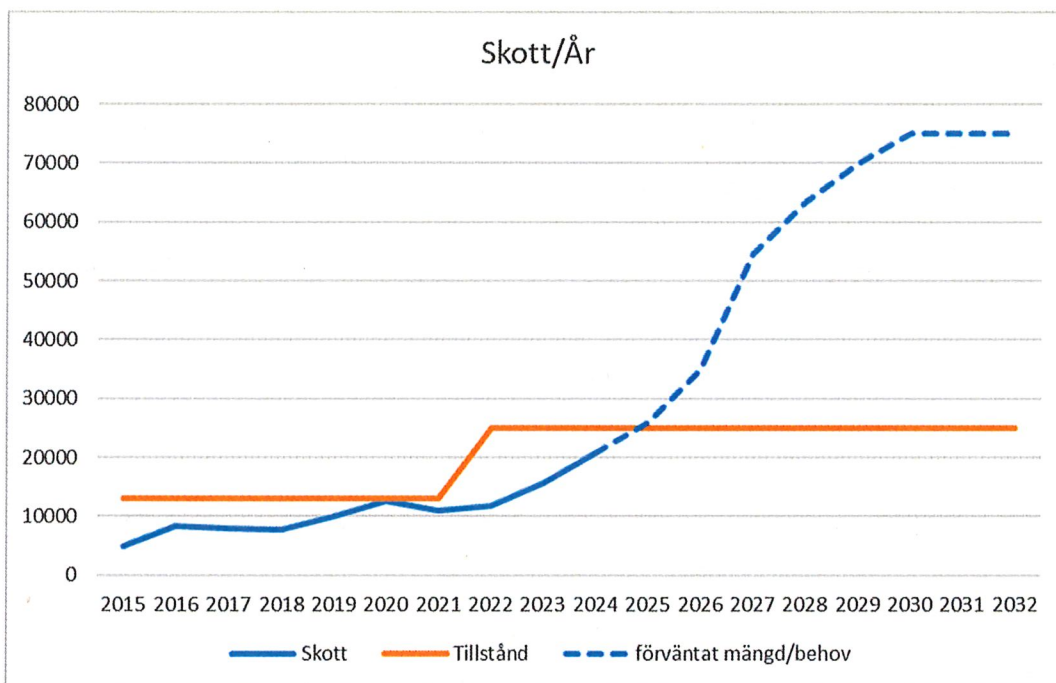

Bild 2. Den säkerhetspolitiska utvecklingen och Europas behov av ammunition ger ökat behov av provskjutningar.

Begränsningen i gällande tillstånd innebär i förlängningen uppenbara svårigheter att tillgodose såväl Sveriges som EU:s/NATO:s behov av militär utrustning för alla de nya militära förband som ska sättas upp och återstartas.

Tidsfaktorn är i detta sammanhang av mycket stor betydelse. Europas upprustning samt det pågående kriget i Ukraina kräver en kapacitetsökning hos försvarsindustrin "här och nu". EU anger att Europa ska vara redo för väpnad konflikt med Ryssland år 2030 (källa: https://commission.europa.eu/topics/defence/future-european-defence_en). Antalet provplatser i Europa är mycket begränsat. Ökar inte kapaciteten nu hos samtliga, kommer genomförda och planerade satsningar i europeiskt försvar och försvarsindustri inte att nå önskat mål.

Ur ett svenskt perspektiv kan som exempel på en beskrivning av läget hänvisas till skrivelsen "Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030" där Försvarsmakten och MSB etablerar en gemensam bild. I slutsatserna på sidan 40 anges:

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

- ...*Verksamhet av vikt för totalförsvaret behöver bli ett centralt perspektiv i utvecklingen av samhället eller när avvägningar görs mellan olika samhällsintressen.*

Ovanstående är direkt applicerbart på denna tillståndsansökan.

5.2 Nuvarande förhållanden och planerad verksamhet

Provning av vapensystem med tillhörande ammunition bedrivs på flera platser parallellt inom SBTC:s skjutfält. I genomsnitt sker provning som innefattar någon form av omsättning av explosiv vara på mer än sex platser varje dag. Merparten av provningen bedrivs ifrån SBTC:s permanenta provplatser, även om bolaget också verkar på temporära provplatser som saknar fast infrastruktur. Bolaget gör idag ca 1500 olika prov årligen.

Genom nyanställningar och stora investeringar i såväl infrastruktur som mätsystem pågår en nästan slutförd process som har gjort de befintliga permanenta provplatserna mera generella och allsidigt användbara. De permanenta provplatser kan hantera olika komplexitetsgrad av provning och olika sorters provning med olika typer av vapensystem.

Sedan den senaste tillståndsprövningen (2021–2022) har SBTC byggt ytterligare en permanent provplats, Svartbäcken.

Vid de temporära provplatserna finns som regel viss infrastruktur, men viss materiel måste ställas på plats inför ett prov. Det kan röra sig om elverk, arbetscontainrar och liknande utrustning.

SBTC verkar även från tillfälliga provplatser som inte har någon uppbyggd infrastruktur. Det kan vara en vägkorsning eller en breddad mötesplats. Vid sådana platser måste all nödvändig utrustning, t. ex. mobila mätsystem och containrar, ställas upp inför varje prov. Typiskt sett skjuts ett mindre antal skott ifrån en sådan plats. Ammunitionen landar på någon av de förberedda målytor som finns längs mittlinjen på Bofors skjutfält. Provplatsen avstädas efter genomför prov.

Förutom ovanstående finns det specialprovplatser för särskilda sorters prov. Miljötoxikologilaboratorium, vindtunnel, röktunnel och lystorn kan nämnas som exempel.

Flexibiliteten är viktig för SBTC då bolaget är ett ”provningsinstitut” och det är kundernas behov som styr vilken typ av provning bolaget bedriver. För att klara den volym av provning som krävs med hänsyn till det nya omvärldsläget, måste verksamheten arbeta parallellt och en uppgång till i genomsnitt mer än 10–15 parallella provningar per dag är prognostiserad i 5-års-perspektivet. Detta motsvarar upp emot 5 000 prov per år.

En provningskampanj har oftast ett förberedelseskede där provplatsen görs i ordning. Olika mätsystem, vapensystem och målanordningar placeras ut och mäts in noggrant. Förberedelserna tar normalt 1 - 3 dagar. Själva provet genomförs normalt på ca 1 - 5 dagar.

Rör det sig om provskjutning varierar antalet skott som skjuts per dag till mellan 5 och 50 i normalfallet, allt beroende på komplexitet och syfte med provet. Det är härvid av betydelse vad

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

som ska mätas, vilken mätdata kunden behöver, hur stor del av händelseförloppet som ska höghastighetsfilmas eller mätas med radar, men också hur mycket provplatsen behöver återställas efter varje skott.

Efter en genomförd provning sker återställning och avstädning av platsen eller ombyggnation inför nästa provning. Samtidigt sker efteranalys av insamlade mätdata och film. Analysen kan ta allt ifrån enstaka timmar till veckor.

Vid de volymer bolaget ser som möjliga kommer upp till tio ytterligare permanenta provplatser att behöva anläggas inom Bofors skjutfält.

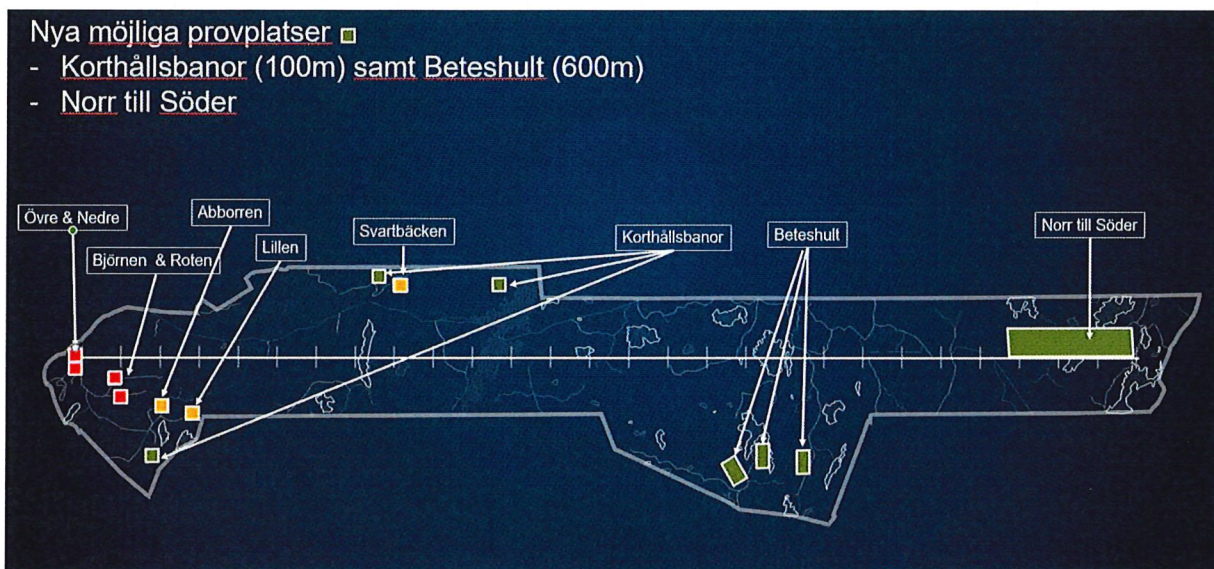

Bild 3 Existerande permanenta provplatser (röda och gula) samt preliminär placering av nya permanenta provplatser (gröna).

Vissa av dessa provplatser är idag temporära eller tillfälliga, men kommer att kompletteras med fiber, fast el, bunkerinstallationer och tempereringskammare.

SBTC använder redan idag temporära eller tillfälliga skjutplatser vid skjutning från nordost. Alltså "skjutning i kors". Två av områdena i skjutfältets norra delar kommer sannolikt behöva öka i nyttjande som utskjutningsplats. Det rör sig om områdena "Beteshult" och terrängen nordost om "Domaråsen". De nya permanenta platserna kommer att väljs utifrån faktorer som avstånd till befolkningscentra, påverkan på tredje person och möjlighet att använda parallellt med befintliga riskområden.

5.3 Ansökt verksamhet

Ansökan avser en utökning av totalt antal skott, både mellan- och grovkaliber, jämfört med gällande tillstånd erhållet 2022-06-10.

Nuvarande tillstånd medger skjutning med 25 000 skott per år av mellan- och grovkaliber varav maximalt 6 000 skott av grovkaliber samt finkaliber utan begränsning av antal skott.

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

Indelningen i kaliber görs enligt följande:

Finkaliber: <20 mm, inklusive granattillsatser till finkalibervapen och granatsprutor

Mellankaliber: 20 - 89 mm, inklusive 120 mm granatkastare

Grovkaliber: >89 mm, undantag 120 mm granatkastare.

SBTC ansöker nu om tillstånd till en utökning av totalt antal skott årligen för mellan- och grovkaliber till 75 000 skott varav 20 000 skott grovkaliber.

Ökningen beror på en ökad efterfrågan från våra kunder på kvalificering och provning av vapensystem, ammunition, krut m m. För vissa komplexa produkter görs provningen med huvudsyfte att verifiera simuleringsmodeller, men för enklare mängdprodukter och för leveransprovning av dessa sker kvalitetskontrollen av produkterna genom att en utvald mängd skjuts. Kundernas ökade behov beror i sin tur på det rådande säkerhetspolitiska läget i Europa och att Europa upprustar. Osäkerheten rörande USA:s engagemang i Europas försvar spär på behovet.

Den ansökta verksamheten omfattas av Sevesolagstiftningen (SFS 1999:381) på den lägre kravnivån, men eftersom destruktionsverksamheten hamnar i den högre kravnivån så är det den som gäller för SBTC:s verksamhet på skjutfältet.

Ökningen utgörs av samma typ av verksamhet som bedrivs idag.

I anslutning till provningsverksamheten håller SBTC ammunition och explosivämnen i förråd, och sammansätter ammunition av inköpta komponenter för användning i provningsverksamheten. Sammansättningen av ammunition är mycket småskalig, ca 500 skott per år, och bedöms inte öka i någon större utsträckning.

I begränsad omfattning förekommer ömsesidigt utnyttjande av Bofors skjutfält och Villingsbergs skjutfält för övnings- och provningsverksamhet vad avser framför allt riskområden. Samarbetsavtal finns med Försvarsmakten.

Finkaliber skjuts i huvudsak inomhus i en skjuttunnel och ger därför minimal miljöpåverkan. Buller från skjutning i skjuttunnel hörs inte utanför skjutfältet och alla ammunitionsrester samlas upp och lämnas till metallåtervinning. Finkaliberskjutning ger oavsett skjutplats mycket begränsade bullerstörningar jämfört med mellan- och grovkaliber utanför skjutfältet. Finkaliber bedöms inte öka. SBTC bedömer att det inte behövs någon särskild begränsning i tillståndet ur miljösynpunkt för finkaliber.

Sedan 2010 är destruktionsverksamhet vid SBTC utbruten i ett eget tillstånd enligt miljöbalken och omfattas därför inte av denna ansökan.

6 Lokalisering

Bofors skjutfält består av en sydlig utsträckning av den nordeuropeiska taigan, och består av ett relativt flackt moränområde täckt av barrskog, myrar och en inte obetydlig andel sjöar. Inom området finns inga bebodda hus.

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

Provningsverksamheten förekommer inom hela skjutfältet. Provning av vapen och ammunition utgör givetvis en stor risk för skador på människa och egendom. I den södra delen av skjutfältet, område A (se bild 5), råder idag ständigt tillträdesförbud, dels eftersom detta område har använts under lång tid och att det finns många blindgångare kvar i detta område från tidigare verksamhet, dels på grund av att verksamheten ofta är sekretesskyddad. Övriga delar av skjutfältet, område B-E, har hittills bara avlysts när provning pågår (max 220 dagar per år). Skjutfältet utgör därför en inskränkning i allemansrätten.

Den sökta verksamheten innebär att SBTC ur säkerhetssynpunkt bedömer att område B-D behöver få samma status som område A och därmed vara permanent avlysta. Vår erfarenhet visar att möjligheten att freda ett ständigt avlyst område mot intrång är betydligt större och enklare än ett område med intermitterant tillträde. Det är förenat med livsfara att befinna sig i ett målområde under skjutning.

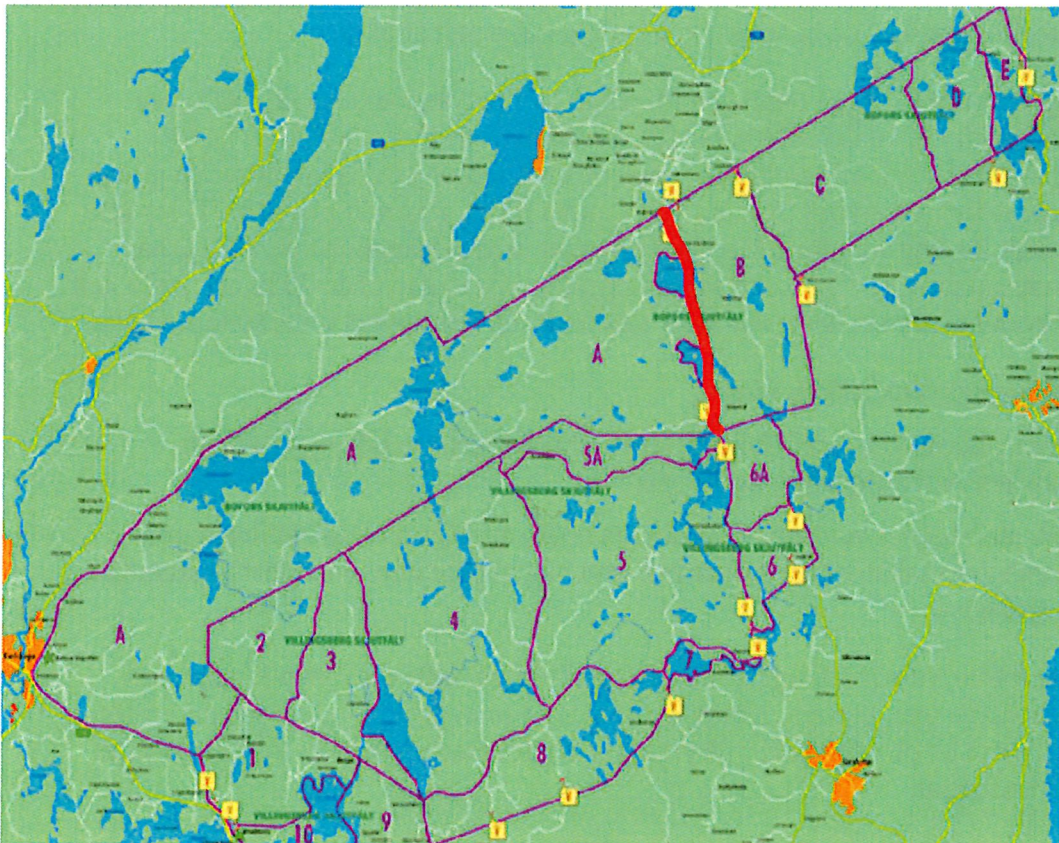

Bild 4 Område A i bilden ovan är ständigt avlyst. Område B, C, D och E är med nuvarande tillstånd öppna när ingen skjutning pågår som påverkar dessa områden. Områdena 1 – 8 ligger på Villingsbergs skjutfält. Rött streck visar den väg mellan Dalkarlsberg och Villingsbergs skjutfält som föreslås vara öppen för passage då provning inte pågår.

Bofors skjutfält är av riksintresse för industriell produktion och utgör ett skyddsobjekt enligt skyddslagen. I berörda kommuners översiktsplaner finns riksintresset beskrivet. Bofors skjutfält omfattas också till största delen av riksintresse för totalförsvaret.

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

6.1 Alternativ lokalisering

Att omlokalisera den nu sökta skjutverksamheten till en annan plats skulle medföra längre transporter för den övervägande delen av all provning, eftersom denna utgörs av ägarnas (SBD, BAE och Eurenco) provning, och dessa har sin tillverkning i Karlskoga. Även Nammo finns i Karlskoga. Att hitta ett lika stort, obebott område är i det närmaste omöjligt i dagens Sverige. Även om en annan plats skulle identifieras är det inte rimligt rent ekonomiskt att bedriva verksamheten på två platser, i och med att den kräver inköp/arrende av stora markområden, uppbyggnad av omfattande infrastruktur och tillgång till kostsam utrustning på två platser. Den enda möjliga förbättring ur miljösynpunkt som skulle kunna uppnås med att förlägga utökningen till annan plats är att bullerstörningarna inte skulle öka hos närboende runt Bofors skjutfält.

Att etablera en liknande verksamhet på en alternativ plats bedöms ta minst 10 år och är därför i praktiken inte ett reellt alternativ då behovet av provningskapacitet är akut.

En teoretisk möjlighet är att förlägga ökningen till något av Försvarsmaktens skjutfält, t ex Försvarsmaktens skjutfält i Älvdalen. Detta medför nackdelar i form av ökning av antalet transporter, ökade kostnader, men framför allt problem att få tillgång till skjutplatser på grund av att även Försvarsmakten väsentligt ökar sin verksamhet på ett generellt plan. SBTC ser inte detta som en realistisk lösning framför allt på grund av problemet med tillgängligheten. SBTC har försökt att boka enskilda prov på Försvarsmaktens skjutfält i Älvdalen både 2025 och 2026 helt utan framgång då även Försvarsmakten står inför att utöka sin verksamhet i omfattande skala.

7 Miljökonsekvensbeskrivning

Bolaget anser utifrån slutsatserna i miljökonsekvensbeskrivningen, se bilaga A, att den planerade verksamheten är tillåtlig enligt miljöbalken.

Det finns ingen risk att bolagets verksamhet skulle innebära att någon miljö kvalitetsnorm överskrids. Verksamhetens lokalisering strider inte mot någon plan eller områdesbestämmelse enligt plan- och bygglagen.

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår att utsläpp till mark, luft och vatten kommer att öka, men att detta bedöms inte ge några mätbara effekter utom eventuellt lokalt vid provplats. Miljöövervakning i form av provtagningar på ytvatten och mossor kommer att fortsätta och ge information om förändringar.

Huvudfrågan i den aktuella prövningen är om den ansökta verksamheten kommer ge upphov till buller som är av en sådan art att det kan accepteras.¹ Bolaget har därför avseende frågan om buller låtit WSP akustik beräkna buller för närboende utifrån olika vapen, olika provplatser, samt med- eller motvind mot närboende. Resultatet presenteras i bilaga A7 till ansökan.

Eftersom bullerbilden skiljer sig mellan finkalibriga och grovkalibriga vapen finns det i huvudsak två olika riktvärden för SBTC:s verksamhet att förhålla sig till, dels regeringens

¹ Det bör härvid noteras att mätning, beräkning och redovisning av buller över stora områden är komplex och påverkas av ett stort antal variabler. För utökad förståelse av angivna slutsatser är det därför rekommenderat att läsa såväl bullerutredningen, bilaga A7, som det sammanfattande bulleravsnittet i MKB, avsnitt 8.8.

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

beslutade riktvärden för skjutning med grovkalibrig ammunition och för sprängning (Regeringens beslut från 1998-04-06, Fo98/928/MIL), dels Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från skjutbanor, NFS 2005:15, se avsnitt 5 i Bilaga A7. Resultatet av redovisade beräkningar har tagit höjd för dessa skillnader i redovisade ljudutbredningskartor, se avsnitt 5.4 i bilaga A7.

Som framgår av WSP akustiks utredning bedöms den *finkalibriga* bullerspridningen inte vara av relevans utanför skjutfältets gränser och således inte heller en fråga av avgörande betydelse i ärendet. Tvärt om bedöms provning av finkaliber, precis som idag, kunna bedrivas helt utan begränsning av antal skott.

Avseende grovkalibrig bullerspridning så har regeringens beslutade riktvärden för skjutning med grovkalibrig ammunition och för sprängning tagits fram utifrån resultatet av en studie genomförd av Göteborgs universitet vid Avdelningen för Miljömedicin. (Rylander et al, 1994). Av riktvärdena kan bland annat utläsas att det för områden där antalet skott med en ljudnivå på mer än 90 dBL_{cx} (nedan dBC) utomhus vid bostäder överskrider 100 skott per år, bör skjutning under kvälls- och nattetid begränsas vid ljudnivåer som överstiger 95 dBC. Av anvisningarna till regeringens beslutade riktvärden kan även utläsas att angivna riktvärden ska utgöra utgångspunkt och vägledning för den bedömning av skjutfältet som vid provning enligt byggnads- eller miljölagstiftningen görs i varje enskilt fall.

För att bedöma den ansökta verksamhetens bullerpåverkan har WSP akustik i huvudsak utrett på vilket sätt ansökt verksamhet bedöms medföra buller som överskrider 90 respektive 95 dBC utomhus vid bostäder jämfört med nuvarande tillstånd (nollalternativet), varvid varje skott som överskrider 95 dBC vid närliggande bostäder anges som en bullerstörning. Skott som inte överskrider 95 dBC vid närliggande bostäder bedöms inte utgöra en bullerstörning med hänsyn till regeringens riktvärden.

Som framgår av MKB och WSP akustiks bullerutredning bedöms den ansökta verksamheten i mycket begränsad omfattning beröra fler människor med buller över nivån 95 dBC än den verksamhet som bolaget bedriver idag. Bullerstörningarna kan bli något större på sikt i de nordöstra delarna av skjutfältet om fler permanenta provplatser tas i anspråk i dessa delar. En viktig parameter vid val av ny provplats kommer därför att vara att bullerstörningar över 95 dBC i största möjliga mån inte ska öka för flertalet närboende.

Som framgår av Bilaga A7 bedöms inte bullerstörningar öka proportionellt vid ansökt verksamhet, d v s bullerstörningarna ökar inte i samma omfattning som antalet skott (med ett undantag – bullerstörningar mellan 95 och 100 dBC mot Karlskoga). Undantaget mot Karlskoga beror på att det kommer att behöva skjutas fler skott med grovkaliber på de permanenta provplatserna i den sydvästra delen av skjutfältet, då dessa platser är de enda där skjutfältets fulla längd kan nyttjas. Risker är därför större att det sker prov med grovkaliber då vädret gynnar bullerspridning. Dock sker denna tredubbling från en låg nivå, 43 skott på ett år, vilket ändå ger en faktisk ökning till en relativt begränsad nivå, 124 skott per år, totalt sett och vid ett fåtal tillfällen under ett år.

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

Den ansökta ökningen påverkar i övrigt områdena kring skjutfältet allt ifrån en dryg dubbling av antalet bullerstörningar till ingen ökning alls (se sammanfattning under avsnitt 8.8.10 i MKB).

SBTC har inte för avsikt att genomföra några förändringar i driften av verksamheten som gör att provning kommer pågå på kvällar och nätter i någon större utsträckning än vad som sker idag, dvs provning på kvällar och nätter, samt helger, kommer även i fortsättningen vara undantag då något specifikt behov finns att genomföra ett prov i mörker eller då ett prov på någon oförutsedd händelse blivit fördröjt. Det innebär att den absoluta majoriteten av de ökade bullerstörningarna kommer att ske vardagar, dagtid, i linje och enlighet med bolagets arbetssätt, åtaganden föreslagna villkor samt riktlinjerna kopplade till regeringens riktvärden, se diagram 3–4 samt tabell 36 i MKB. Den sammantagna bedömningen av verksamhetens bullerpåverkan är att den är acceptabel med hänsyn till människors hälsa och miljön.

En utökad verksamhet kommer att begränsa friluftslivet mer i de nordöstra delarna av skjutfältet (områdena B-E) än vad som sker med dagens verksamhet i och med att bolaget ansöker om permanent avlysning av område B-D. Motivet för detta är i första hand allmänhetens säkerhet.

En miljöaspekt som inte påverkas negativt i något större avseende är naturmiljön. På grund av verksamhetens art så begränsas tillgängligheten för människor och även möjligheten att bedriva konventionellt skogsbruk. Detta gör att fler arter har möjlighet att hitta lämpliga biotoper på skjutfältet, se särskilt bilaga A3 till ansökan.

7.1 Sammanfattning

Miljökonsekvensbeskrivningen innehåller följande alternativ:

Nollalternativet - verksamheten fortgår enligt nuvarande tillstånd:

- Skjutfältet kommer fortfarande att vara avlyst på grund av provningsverksamheten, dvs ingen tillgänglighet för allmänheten i den sydvästra 2/3-delen av skjutfältet och begränsad under max 220 dagar i den nordöstra delen.
- Bullernivåerna kvarstår på dagens nivå (tillståndsgiven nivå).
- Spridningen av metallfragment till mark och vatten fortgår på dagens nivå.
- Utsläpp till luft fortgår på dagens nivå.

Ansökt alternativ – utökad verksamhet enligt ansökan:

- Allmänhetens faktiska tillträde till skjutfältet kommer minska i de nordöstra delarna (B-D) eftersom SBTC ser behov av att avlysa dessa permanent.
- Bullerstörningar över 95 dBC kommer i mycket begränsad omfattning störa fler människor. Den ansökta ökningen bedöms ge allt ifrån en dryg dubbling av bullerstörningarna till ingen ökning i de olika områdena runt skjutfältet. Provning på kvällar/nätter/helger kommer fortsatt att ske i mycket begränsad omfattning i enlighet med regeringens riktlinjer för skottbullen från artilleri och andra tunga vapen.

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

- Spridningen av metallfragment till mark och vatten kommer att öka. Den största delen av ökningen förväntas dock ske med direktskjutning i olika typer av kulfång och vallar där uppsamling i huvudsak kan ske.
- Utsläpp till luft kommer att öka med antalet skjutna skott främst p g a förbränningen av krut. Läget på skjutfältet gör dock att detta inte ger någon betydande påverkan på människors hälsa eller miljön. Huvuddelen av koldioxiden kommer från förnyelsebara råvaror i form av cellulosa.
- Utsläppen till luft från transporter kommer att öka, dock inte proportionellt med antalet skott, eftersom detta samband saknas. Från årsskiftet 2025/26 kommer diesel ersättas med HVO100, vilket gör att utsläppen av fossilt CO₂ kommer minska kraftigt. De fordon företaget leasar för persontransporter är i möjligaste mån elbilar.
- Förbrukningen av råvaror (främst målmaterial) kommer öka jämfört med noll-alternativet, men förbrukningen beror mycket på vilken typ av provning som genomförs och är därför svår att beräkna.

Slutsats:

Totalt sett leder nollalternativet inte till någon förbättring ur miljösynpunkt, eftersom ökningen av verksamheten måste förtgå någon annanstans vilket ökar utsläppen från transporter.

Eftersom kapacitet inte finns på annan etablerad plats måste infrastruktur m m byggas på ny plats vilket medför betydligt större miljöpåverkan. Allmänhetens tillträde till skjutfältet blir något större i de nordöstra delarna av skjutfältet i noll-alternativet och bullerstörningarna blir mindre.

7.2 Miljöförbättrande åtgärder sedan 2022

Bolaget arbetar aktivt med att ständigt förbättra miljöförutsättningarna inom provningsområdet. Nedanstående är enbart ett axplock av de åtgärder som genomförts under de senaste åren.

- Stora investeringar har gjorts för att minska förberedelsetiden och ständiga ”ombyggnader” inför varje prov, vilket nedbringat behovet av transporter och maskintimmar. Investeringarna inkluderar fler mätsystem och höghastighetskameror, mobila kulfångare, bepansrade kamerakojor, temperaturkammare etc. Strävan är att alla fasta provplatser ska vara fullt bestyckade för att med minimalt med förberedelser kunna husera merparten av provningar.
- Stora investeringar har skett i uppvärmningssystem på fastighetssidan för att minska energiåtgången (värmepumpar har ersatt ett flertal elpannor), liksom i elnätet för att minska tomgångsförbrukningen. Ett flertal transformatorer har eliminerats i elnätet vid övergång ifrån 500 V till 400 V matning.
- En ny inre väg har anlagts för att minska transporter av explosiva varor utanför skjutfältet.
- Utveckling av provningsmetoderna så att så mycket mätdata som möjligt ifrån flera olika koordinerade mätsystem ska kunna samlas in vid varje skott, för att minska antalet skott som måste skjutas.

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

- Utveckling av metoder för att ”mjukt” fånga in avskjutna projektiler så att dessa strukturellt intakta kan analyseras efter skott av kunderna. Detta minskar behovet av antal skott under utvecklingsfasen av en produkt.

8 Säkerhet

Säkerhetsaspekter i samband med hantering av explosivämnen och vapen regleras av en rad bestämmelser i annan lagstiftning. Kriterierna för den högre kravnivån i Sevesolagstiftningen är uppfyllda och en säkerhetsrapport har upprättats för den samlade verksamheten för SBTC inom Bofors skjutfält. Säkerhetsrapport har setts över i och med denna prövning och bifogas denna ansökan, se bilaga D.

9 Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

Tabellen nedan visar en sammanställning av miljöbalkens hänsynsregler och SBTC:s sätt att uppfylla dem.

Miljöbalkens hänsynsregler		
1 §	Bevisbördan – verksamhetsutövaren har bevisbördan.	SBTC visar i tillståndsansökan och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning hur vår nuvarande och planerad verksamhet påverkar hälsa och miljö. Genomförda löpande omgivningskontroller ger aktuellt underlag.
2 §	Kunskapskravet	I företagets verksamhetssystem ingår kompetensutveckling för bl a hälsa, skydd, säkerhet och miljö. Resultat från verksamhetens egenkontroll ger bolaget löpande kunskap om effekter och påverkan.
3 §	Försiktighetsprincipen & Bästa möjliga teknik	Vid projektering och förändringar i verksamheten, samt i den dagliga verksamheten inför varje prov granskas risker för hälsan och miljön. Arbetssättet ingår i företagets verksamhetssystem.
4 §	Substitutionsprincipen	Små mängder kemikalier, volymmässigt, används i verksamheten. Däremot används en mängd olika kemikalier p g a att vår verksamhet är så diversifierad. Arbeta pågår för att om möjligt minska antalet hälso- och miljöskadliga kemikalier.
5 §	Hushållnings- och kretsloppsprincipen.	Provningsverksamheten är per definition förstörande provning vilket försvårar hushållning med resurser. SBTC är ett tjänsteföretag och har i princip ingen egen tillverkning (en viss tillverkning eller modifiering av skott och laddningar kan ske) och förbrukar därför i princip inga råvaror. Det bolaget förbrukar mest är bergmaterial i och med att verksamheten behöver underhålla många 10-tals mil av grusvägar och även skjutvallar/kulfång.
6 §	Lokaliseringsprincipen	Verksamheten bedrivs inom befintligt skjutfält sedan 1913. Inga nya markområden tas i anspråk. SBTC kan inte se att det ur miljö- eller säkerhetssynpunkt finns en bättre placering.
8 §	Ansvar för att avhjälpa skador	Företagets strävan är att den verksamhet som bedrivs idag inte ska bidra till nya föroreningar som kan leda till skador i mark

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

eller vatten. Blindgångare och ammunitionsskrot tas omhand i möjligaste mån.

10 Förslag till kontroll av verksamheten

För att uppfylla SBTC:s behov och kraven i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll finns rutinbeskrivningar och kontrollprogram för:

- drift och underhåll av utrustning och anläggningar av betydelse för hälsa- och miljö
- mätning, miljöövervakning och rapportering, samt
- utsläppsbegränsande åtgärder och minimerad påverkan på hälsan och miljön.

Roller, ansvar och befogenheter för aktiviteter som rör hälsa, säkerhet och miljö finns dokumenterat och implementerat i verksamhetens ledningssystem som är certifierat enligt ISO 14001.

Kontrollprogrammet har redovisats till tillsynsmyndigheten 2024-10-08. Ett uppdaterat förslag till egenkontrollprogram kommer att upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten när ett nytt tillståndsbeslut erhållits enligt denna ansökan. Utformningen av programmet kommer att anpassas till de krav på verksamheten som anges i kommande tillståndsbeslut.

Anläggningen omfattas av kraven i Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport för tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter (NFS 2016:8). Miljörapport lämnas årligen enligt gällande föreskrifter.

11 Samråd

Närboende, företag och myndigheter har informerats om den nya ansökan. Resultat från samråd och inkomna yttranden redovisas även i miljökonsekvensbeskrivningen, avsnitt 5 och i bilaga A1 till miljökonsekvensbeskrivningen.

Vid samrådsmöte (myndighetssamrådet) framfördes en del frågor av länsstyrelsen och de närvarande kommunerna (Nora och Lekeberg). Dessa besvarades vid mötet och/eller har beaktats i denna ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen.

Två samrådsmöten har annonserats ut i dagspressen (KT/KK, NA och Länsposten) och har hållits med allmänheten/närboende, ett i Karlskoga 24/6 och ett i Dalkarlsberg 25/6. Till mötet i Karlskoga kom tre personer och till det i Dalkarlsberg ca 50 st. I huvudsak rörde synpunkterna och frågorna bullerstörningar och skakningar av bostäder som uppkommer av tryckvågor från skjutningarna. Anteckningarna från samrådsmötena redovisas i sin helhet som bilagor till samrådsredogörelsen (bilaga A1) till miljökonsekvensbeskrivningen.

Samrådshandlingarna har skickats till centrala myndigheter (NV, MSBS och H oV), berörda kommuner (Karlskoga, Nora, Lekebergs och Örebro), Försvarsmakten – A9, berörda markägare (Wikers AB och Niklas Ericsson), Forcit, räddningstjänsten (Bergslagens Räddningstjänst och Nerikes Brandkår). Skriftliga synpunkter/svar har inkommit från Länsstyrelsen, MSB, Försvarsmakten (A9), Havs- och vattenmyndigheten, Karlskoga kommun,

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

Örebro kommun, Nora kommun, Bergslagens Räddningstjänst och Nerikes Brandkår. Dessa redovisas i samrådsredogörelsen (bilaga A1) till miljökonsekvensbeskrivningen.

Information om ansökan har delats ut till närboende som SBTC bedömt som särskilt berörda utifrån de långtidsmätningar av buller som har genomförts sedan 2021. Från allmänheten/närboende har inkommit 57 yttranden innehållande frågor och synpunkter. Av dessa yttranden framkommer att det finns en oro för att utökningen av antal skott ska ge mer störningar i form av buller och vibrationer, eftersom störningar redan nu förekommer. Flera personer har framfört oro för att deras bostäder ska påverkas negativt och/eller att fastigheterna ska minska i värde. Flera har framfört oro för att provningen sprider föroreningar i naturen. Ytterligare synpunkter är att provningen orsakar påverkan på friluftslivet både genom inskränkningar av tillgänglighet och genom störande buller. Sammanställning av samtliga inkomna synpunkter finns i samrådsredogörelsen (bilaga A1) till miljökonsekvensbeskrivningen.

SBTC har beaktat de inkomna synpunkterna i ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen.

12 Skäl för verkställighetsförordnande med mera

SBTC yrkar att MPD förordnar att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Som framgår av avsnitt 2 och 5.1 ovan är det för nationellt och europeiskt säkerhetsintresse mycket angeläget att verksamheten vid Bofors skjutfält utökas i enlighet med ansökan. Varje dag ansökt utökning inte kan ske vid anläggningen innebär en beaktansvärd påverkan på tillgången till ammunition och vapen då provskjutningen av tillverkad ammunition och vapen i dag utgör en flaskhals i leveranskedjan. Följden av att ansökt utökning skjuts på framtiden är att färre produkter kan levereras till svenska, allierade och Ukrainas militära förband.

Aktuell verksamhet har bedrivits på platsen under mycket lång tid och ett verkställighetsförordnande bedöms inte medföra några oåterkalleliga skador på miljön eller människors hälsa om tillståndsbeslutet upphävs eller ändras. Skäl för verkställighet föreligger således.

I enlighet med bedömningar i tidigare tillståndsprövning ser bolaget inte att en igångsättnings-tid behöver meddelas eftersom tillståndet avser en verksamhet som redan pågår. Den enda som tillkommer inom verksamheten (utöver en utökad provning) är etablerandet av fler permanenta provplatser. I det fall MPD är av en annan uppfattning avseende frågan om igångsättnings-tid kan bolaget återkomma med ett konkretiserat yrkande avseende igångsättnings-tid.

13 Förslag till tidplan

SBTC vill ännu en gång framhålla betydelsen av att ärendet behöver handläggas med skyndsamhet. Bolaget hemställer därför att MPD lägger fast följande tidplan för handläggningen av ärendet som också kommuniceras med remissinstanserna.

Bolaget hemställer att MPD handlägger ärendet enligt följande:

Datum
2025-12-15Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

1. Remissinstanserna föreläggs att inkomma med synpunkter på nödvändiga kompletteringar av ansökningshandlingarna senast 26 januari 2026.
2. SBTC föreläggs att komplettera ansökan utifrån inkomna synpunkter senast den 16 februari 2026.
3. Ansökan kungörs senast den 20 februari 2026. Remissinstanserna och allmänheten föreläggs att inkomma med synpunkter på ansökan senast den 20 mars 2026.
4. SBTC föreläggs att bemöta inkomna synpunkter senast den 10 april 2026.
5. Remissinstanser och övriga får möjlighet att bemöta SBTC:s synpunkter senast den 4 maj 2026.
6. SBTC bereds möjlighet att bemöta eventuella inkomna yttranden senast 20 maj 2026.
7. MPD avgör ärendet och beslut meddelas före midsommar 2026.

SBTC hemställer att MPD inte meddelar anstånd för yttranden annat än när det är väl motiverat. Tiden för anstånd bör begränsas så långt som möjligt och handläggningen bör i den mån det är möjligt fortsätta även om anstånd beviljas. MPD bör även överväga om ansökan kan kungöras direkt. Tiderna för yttranden ovan bör kunna motiveras av att verksamheten har tillståndsprövats nyligen och ansökta förändringar i huvudsak avser ökningen av skott och det buller som följer därav.

För att vinna tid har ansökan skickats direkt till Karlskoga, Nora, Örebro och Lekebergs kommuner, Länsstyrelsen Örebro län, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Försvarmakten och MSB.

14 Övrigt

Som aktförvarare föreslås Samhällsbyggnadsförvaltningen i Karlskoga kommun, 691 83 Karlskoga med besöksadress Skrantahöjdsvägen 35 (telefon: 0586-610 00).

MPD bör särskilt notera att sekretess åberopas för yttrande från FMV med stöd av 19 kap. 3 § Offentlighets- och sekretesslag (SFS 2009:400).

Datum
2025-12-15

Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

Vänliga hälsningar

Anders Hultman

VD, Saab Bofors Test Center AB

Telefon 0586 - 68100

E-post anders.hultman@testcenter.se

Datum
2025-12-15

Dokumentidentitet
SBTC 25-0583

Bilageförteckning:

- Bilaga A – Miljökonsekvensbeskrivning, inklusive underbilagor
 - Bilaga A1 – Samrådsredogörelse, inklusive underbilagor (A1a – A1g)
 - Bilaga A2 – Inventeringsrapport
 - Bilaga A3 – Naturens utveckling på skjutfält jämfört med ekonomiskt skött mark
 - Bilaga A4 – Naturvärdesinventering
 - Bilaga A5 – Fladdermusinventering
 - Bilaga A6 – Rapporterade arter i Artportalen
 - Bilaga A7 – WSP Bullerutredning
 - Bilaga A8 – Kemikalieförteckning
- Bilaga B - Behörig firmatecknare och registreringsbevis
- Bilaga C – Yttrande från FMV [Obs: Sekretess åberopas av FMV med stöd av 19 kap. 3 § Offentlighets- och sekretesslag (SFS 2009:400).]
- Bilaga D – Säkerhetsrapport
 - Bilaga D1 Handlingsprogram
 - Bilaga D2 Intern räddningsplan
- Bilaga E
 - Bilaga E1- MPD beslut 2022-06-10 i ärende dnr: 551-7340-2021
 - Bilaga E2 – MMD dom 2025-03-14 i mål nr M 5416–24

